

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3940

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het lekken van data van slachtoffers van mensenhandel* (ingezonden 25 juni 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 31 augustus 2020) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3537.

Vraag 1

Kent u het bericht «Data slachtoffers mensenhandel op internet gezet»?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Wat was de aard en omvang van de gegevens die online zijn gezet?

Antwoord 2

De gegevens betroffen informatie omtrent meldingen door het COA van signalen over mensenhandel en -smokkel. Het document in kwestie bevat 1185 meldingen van signalen over mensenhandel en -smokkel uit de periode 1 februari 2017 tot en met 11 februari 2020, waarvan 87 met betrekking tot asielzoekers met de Nigeriaanse nationaliteit. Omdat de persoonsgegevens van de Nigeriaanse asielzoekers gewit waren, konden deze niet uit het document gehaald worden. De gegevens van de niet-Nigeriaanse asielzoekers die verborgen waren gemaakt konden, zo bleek achteraf, echter zichtbaar gemaakt worden. Persoonsgegevens met betrekking tot deze groep konden dus achterhaald worden.

In het document staan de namen, geboortedata en de nationaliteiten van mogelijke slachtoffers, daders en getuigen van mensenhandel of -smokkel. In voorkomende gevallen worden gegevens over voertuigen in het kader van een melding genoemd. Ook de COA locatie waar er is gesignaleerd, wordt in het bestand genoemd en in sommige gevallen worden daarnaast ook de namen van COA-medewerkers genoemd. Omdat het een lijst met signalen van mensenhandel en -smokkel van het COA betreft, omvat het document in

¹ NRC.nl, 23 juni 2020, <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/06/23/data-slachtoffers-mensenhandel-op-internet-gezet-a400384>

de regel geen asielgerelateerde of medische informatie. Het feit dat door dit datalek bepaalde (persoons)gegevens openbaar zijn geworden kan in individuele gevallen echter mogelijk gevolgen hebben voor lopende asielaanvragen. Zie hieromtrent ook mijn antwoord op vraag 7. Zie ook de brief die ik uw Kamer heb gezonden op 24 juni jl.²

Vraag 3

Hoe kon het dat deze informatie tot twee keer toe op internet kwam te staan? Kunt u een feitenrelaas over deze gang van zaken geven?

Antwoord 3

In mijn brief aan uw Kamer van 24 juni jl. heb ik een uitgebreide weergave van het feitelijk verloop van deze zaak uiteengezet. Korthedshalve verwijs ik u daarnaar.

Vraag 4

Heeft of gaat het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) de mensen van wie de gegevens gelekt zijn, persoonlijk daarvan op de hoogte stellen? Zo ja, wat is de stand van zaken dienaangaande? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Na het melden van het datalek heeft het COA een uitgebreide analyse op het bewuste document gedaan, met daaraan gekoppeld een risicoprofiel. De analyse en het risicoprofiel zijn met de relevante COA-opvanglocaties gedeeld, waarna de locaties de betrokkenen zoveel mogelijk persoonlijk informeren.

Het COA heeft inmiddels met het merendeel van de betrokkenen contact gezocht. In die gevallen waarin dat mogelijk was persoonlijk, anders via berichten op de website, per brief of per mail. Daarbij moet wel het voorbehoud gemaakt worden dat, hoewel het COA zich maximaal inzet om met iedereen contact te leggen, niet alle betrokkenen (nog) bij het COA of zelfs in Nederland verblijven en hun huidige contactgegevens dan ook niet altijd bekend zijn. Mede daarom heeft het COA via zijn website en op social media een nieuwsbericht geplaatst over het datalek. Op de speciale bewonerswebsite van het COA (MyCOA.nl) worden de asielzoekers in meerdere vreemde talen over het datalek geïnformeerd.

Vraag 5

Kunt u uitsluiten dat de inmiddels van het internet afgehaalde gegevens voor die tijd door derden al zijn opgeslagen? Zo ja, hoe kunt u dit uitsluiten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Uit onderzoek van het COA blijkt dat 11 succesvolle downloads van dit document zijn geregistreerd vanaf 7 IP-adressen. Het COA heeft getracht te achterhalen wie vanaf deze IP-adressen het document gedownload hebben, maar dat bleek niet meer mogelijk. Wel monitort het COA de komende tijd of het bestand op internet terugkomt.

Daarnaast is contact gelegd met de betrokken journalisten. Zij hebben aangegeven het document alleen voor eigen onderzoek te gebruiken, niet met derden te delen en het na het onderzoek te zullen zal vernietigen.

Vraag 6

Acht u het mogelijk dat door dit datalek toch al kwetsbare slachtoffers van mensenhandel nog kwetsbaarder zijn geworden of in gevaar kunnen komen? Zo ja, wat gaat u doen om deze slachtoffers extra te beschermen? Zo nee, hoe kunt u dit dan uitsluiten?

Antwoord 6

In het gesprek dat het COA met betrokkenen heeft, zoals aangegeven in antwoord op vraag 4, wordt stil gestaan bij mogelijke maatregelen, voor zover die nodig zijn. Dit is altijd maatwerk en kan gaan om maatregelen die binnen de mogelijkheden van het COA liggen maar ook om maatregelen die

² Kamerstuk 33 042, nr. 36

betrokkene zelf kan nemen. Daarnaast kan bijvoorbeeld gewezen worden op de mogelijkheid van slachtofferhulp, psychische ondersteuning, etc.

Vraag 7

Deelt u de mening dat, indien slachtoffers van mensenhandel of andere vormen van uitbuiting door deze datalek grotere risico's zijn gaan lopen, dat van invloed moet zijn op het toekennen van een verblijfstatus in Nederland? Zo ja, waarom en hoe zijn de regels in dit verband? Zo nee, waarom niet en hoe gaat u deze slachtoffers dan wel helpen?

Antwoord 7

Voor slachtoffers van mensenhandel geldt in het algemeen dat zij in aanmerking kunnen komen voor een verblijfsvergunning indien zij aangifte hebben gedaan van mensenhandel en waarna vervolging door het OM is ingesteld. Bij een eventueel sepot geldt dat een slachtoffer van mensenhandel een verblijfstatus wordt verleend (behoudens contra-indicaties), indien hij of zij heeft onderbouwd dat op grond van bijzondere individuele omstandigheden die rechtstreeks verband houden met mensenhandel, niet kan worden gevegd dat hij of zij Nederland verlaat. In ieder geval wordt bij deze beoordeling gekeken naar risico's van represailles in het land van herkomst bij terugkeer, het risico van vervolging in het land van herkomst en de mogelijkheden van sociale en maatschappelijke herintegratie. Indien in een individueel geval aannemelijk is gemaakt dat door het datalek sprake is van een verhoging van deze risico's of een beperking van de mogelijkheden van herintegratie, dan kan dat van invloed zijn op het toekennen van een verblijfstatus.

Voor lopende asielaanvragen geldt dat momenteel overleg plaatsvindt tussen het COA en de IND om te inventariseren welke gevolgen dit mogelijk heeft. Elke asielaanvraag wordt, conform het huidige kader, beoordeeld op zijn eigen, individuele gronden. Indien uit een individueel geval blijkt dat als gevolg van het datalek een asielzoeker een risico loopt op vervolging of ernstige bedreiging van zijn persoon dan wordt dat meegenomen in de beslissing omtrent zijn aanvraag.

Vraag 8

Zijn er door het publiceren van deze gegevens strafrechtelijke onderzoeken verstoord? Zo ja, wat is de aard en omvang van die verstoring? Zo nee, hoe weet u zeker dat dit niet het geval is?

Antwoord 8

Momenteel vindt ook overleg plaats tussen het OM en de Politie om vast te stellen welke gevolgen dit heeft voor lopende processen en onderzoeken. Momenteel is nog niet duidelijk welke omvang dit precies heeft.